

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดและสร้างสรรค์ทักษะ ความรู้ ทักษะคิดและความคิดเห็นที่จะช่วยให้ประชาชนมีวิถีความเป็นอยู่ที่ดี จุดมุ่งหมายของการศึกษาจึงอยู่ที่การทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดี และดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้น การศึกษาจึงมีหน้าที่หลายอย่าง แต่ที่สำคัญๆ อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การศึกษาเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงสังคม เพื่อให้เป็นสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการมีชีวิตที่ดีของประชาชน การศึกษาจะต้องสร้างเสริมทัศนคติของประชาชนให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

2. การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและอารยธรรมของสังคมให้กับชนรุ่นหลัง

3. การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสืบทอดเอกลักษณ์ที่ดีของสังคมและความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม¹

นั่นคือ การศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาคนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมให้รู้จักเลือกสรรพฤติกรรมที่เหมาะสมมาใช้กับตนเอง รู้จักพัฒนาความเป็นอยู่ พัฒนาอาชีพของตนเอง และมีส่วนช่วยให้อุตสาหกรรมทรัพยากรของประเทศอย่างหลากหลาย เหตุที่ประเทศบางประเทศไม่มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรของประเทศให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร และมีความล่าช้าทางเศรษฐกิจ และขาดความมั่นคงทางสังคม ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากคนกันเป็นทรัพยากรอันสำคัญได้รับการพัฒนาไม่เพียงพอ

---

¹ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, "จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา" ทัศนคติทางการศึกษา (พระนคร : สำนักพิมพ์เดลิโก้ไทย, 2518), หน้า 7.

และการที่จะพัฒนาให้คนอื่นเป็นทรัพยากรอันสำคัญได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ และเป็นกำลังของประเทศชาติก็คือ ต้องให้เขาได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ประเทศไทยเราเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในระยะพัฒนาประเทศอย่างเร่งด่วน เพื่อจะได้เดินไปสู่ความทัดเทียมกับอารยประเทศทั้งหลาย มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ประเทศของเราจะมีความเจริญให้ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้วไม่ได้ ถ้าประชาชนของเรายังมีคุณภาพไม่เพียงพออย่างที่เป็นอย่างนี้ในปัจจุบันนี้ ดังนั้น เพื่อเป็นการเร่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนของเรา ก็จะต้องจัดการศึกษาให้โดยทั่วถึง ให้ทุกคนมีความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและช่วยเหลือสังคมได้ แล้วประเทศของเราก็จะมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

ความเจริญในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ตลอดจนวัฒนธรรมต่างๆ จะมีความมั่นคงได้ก็จะต้องอาศัยการศึกษาเป็นรากฐานรองรับ ฉะนั้น การให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่พระราชทานแก่ผู้บริหารโรงเรียนมีใจความตอนหนึ่งว่า

ปัจจัยที่สำคัญที่สุด ทั้งของชีวิตและส่วนรวม คือการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานที่สูงเสริมความเจริญ ความมั่นคง เกือบทุกอย่างในตัวบุคคล และประเทศชาติ ผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของอนุชนทุกระดับควรตระหนักในความสำคัญของงานที่ตนทำ ทั้งยังต้องปฏิบัติให้โดยผลสมบูรณ์เต็มตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของการศึกษานั้น กล่าวโดยสรุปก็คือ รากฐานด้านความรู้ดีกับจิตใจที่ดี รูจักคิดตัดสินใจในทางที่ถูกต้อง ที่เป็นธรรมและสร้างสรรค์¹

เมื่อเป็นที่ประจักษ์กันแล้วว่า การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาคน เพื่อให้เป็นกำลังของประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้กับประชาชนโดยทั่วถึง และการศึกษาที่พึงประสงค์จะต้องเป็นการศึกษาที่ส่งเสริม และสร้างเสริมความรู้ ความคิด และความชำนาญ

¹ ประสงค์ มากนวล, "บทบาทของหัวหน้าส่วนการศึกษาในเขตศึกษา 10" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 3.

ให้คนไทยทุกคนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต และเข้าใจสังคมรวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ตนร่วมอยู่ เพื่อให้สามารถครองชีพและประกอบกิจการงานได้ด้วยความรู้เท่าทัน แก้ปัญหาได้ สร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นได้อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ¹

ตามเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักการศึกษาและประชาชนทั่วไปต่างตระหนักถึงความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประชาชนพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาระดับนี้ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่น โดยมีคำนึงถึงความแตกต่างเกี่ยวกับ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และถิ่นที่อยู่มาเป็นข้อจำกัดความเสมอภาคนั้น² และเริ่มคิดถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ซึ่งอยู่ในท้องถิ่นชนบทโดยทั่วไป ควรได้รับการศึกษาในชั้นมูลฐานหรือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเท่าเทียมกันกับชนกลุ่มที่อยู่ในเมืองทุกประการ

การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดบริการให้แก่ประชาชนโดยความเสมอภาคตามสิทธิที่ควรจะได้รับ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัดและรับผิดชอบอยู่ 5 หน่วยงาน คือ

1. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งกรมสามัญศึกษาสงวนไว้เพื่อดำเนินการทดลองมาตรฐานทางวิชาการ ขณะนี้มีอยู่ 183 โรงเรียน โรงเรียนอนุบาล 75 โรงเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 21 โรงเรียน
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 28,635 โรงเรียน
3. กรุงเทพมหานคร จำนวน 386 โรงเรียน

¹ คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, "แนวปฏิรูปการศึกษา" แนวการปฏิรูปการศึกษา, หน้า 30. ฉบับรัฐบาลในโอกาส (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ในเค็คโปรตีน, 2516), หน้า 30.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 37.

4. เทศบาล จัดในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 394 โรงเรียน

5. กรมตำรวจ ได้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 165 โรงเรียน¹

เทศบาลเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นทบวงการเมือง มีวิธีการบริหารโดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนขึ้นมาทำหน้าที่บริหาร และควบคุมการบริหารโดยคณะเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจะเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เป็นผู้ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลซึ่งถือเป็นหน้าที่ของเทศบาลองค์ดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านประถมศึกษาอันเป็นการศึกษาระดับบังคับ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย²

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของท้องถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาลเป็นหน้าที่ของเทศบาล แต่ก่อนที่จะมีการยกฐานะฝ่ายปกครองท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาล หน้าที่ในการจัดการศึกษาทั้งหมดนั้น เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ เมื่อการปกครองท้องถิ่นได้มีฐานะเป็นเทศบาลแล้ว ก็ได้โอนโรงเรียนประชาบาลทั้งทรัพย์สินของโรงเรียนมาเป็นของเทศบาลนั้น และให้เทศบาลมีหน้าที่จัดตั้งและดำรงโรงเรียนประชาบาลด้วยเงินรายได้ของเทศบาลนั้น³ ดังนั้น งานประถมศึกษาในเขตเทศบาลก็ตกเป็นหน้าที่ของเทศบาลทุกแห่ง เพราะการศึกษาเป็นบริการสาธารณะอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับกิจการสาธารณูปโภคอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 อันเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อทวยราษฎรได้รับการศึกษาอบรม⁴

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง, รายงานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2519 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520), หน้า 19.

² มงคล ศรีไพรวรรณ, "การจัดการประถมศึกษาในประเทศไทย" คู่มือบริหารโรงเรียนชุมชน (พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, 2515), หน้า 15.

³ "พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478" ราชกิจจานุเบกษา 52 (12 มกราคม 2478) : 1849 - 1867.

⁴ "พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496" ราชกิจจานุเบกษา 70 (17 กุมภาพันธ์ 2496) : 222 - 257.

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการโอนโรงเรียนประชาบาลไปอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 นั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2486 เทศบาลได้โอนกลับให้มาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามเดิม เนื่องจากรายได้ของเทศบาลไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปได้ ประกอบกับรัฐมิให้เงินอุดหนุนแก่เทศบาลอีก¹

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2497 รัฐบาลได้เสนอหลักการที่จะโอนโรงเรียนประชาบาลในเขตเทศบาลให้ไปสังกัดเทศบาลอีก แต่ก็อยู่ในขั้นหลักการเท่านั้น จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2504 คณะรัฐมนตรีประชุมมีมติรับหลักการโอนโรงเรียนประชาบาลไปให้ท้องถิ่นดำเนินการทั้งหมดและให้เทศบาลที่ยังไม่ได้รับโอนให้เร่งจัดการโอนให้แล้วเสร็จโดยด่วน และใน พ.ศ. 2505 กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการได้ประชุมตกลงรายละเอียดการโอนและตกลงให้โอนการศึกษาในเขตเทศบาลต่างๆ ที่ราชอาณาจักรตั้งแต่ 1 เมษายน 2506²

ในปัจจุบันนี้มีเทศบาลทั้งสิ้น 118 เทศบาล แบ่งเทศบาลออกได้เป็น 3 ประเภท (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) คือ เทศบาลนคร มี 1 เทศบาล เทศบาลเมือง มี 83 เทศบาล และเทศบาลตำบล มี 34 เทศบาล การจัดแบ่งประเภทของเทศบาลนั้นถือตามความหนาแน่นของราษฎร และรายได้ของภาษีท้องถิ่นเป็นสำคัญ เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อเป็นบริการแก่ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลนั้น เทศบาลมีโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบทั่วประเทศ จำนวน 394 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2519 มีนักเรียนแยกได้เป็นชั้น ๆ ดังนี้

ชั้นอนุบาล, เค้กเล็ก	2,424 คน	1.52 %	ของนักเรียนทั้งหมด	226,182 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4	136,504 คน	2.64 %	ของนักเรียนทั้งหมด	5,174,464 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7	60,119 คน	3.85 %	ของนักเรียนทั้งหมด	1,562,287 คน
รวมนักเรียนทั้งสิ้น				199,047 คน ³

¹ สกฤต อินทโสภณ, "การบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร, 2511), หน้า 11.

² ประเสริฐ บุญชื่อ, "เงินอุดหนุนเทศบาล" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร, 2511), หน้า 19.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง, "สภาพการศึกษา" รายงานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการปีการศึกษา 2519 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520), หน้า 3.

สำหรับเทศบาลในภาคใต้มีทั้งหมด จำนวน 25 เทศบาล แยกเป็นเทศบาลเมือง 17 เทศบาล และเทศบาลตำบล 8 เทศบาล มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 85 โรงเรียน และนักเรียน 49,076 คน¹

ผลจากการที่รัฐได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะต้องขยายจาก 4 ปี ออกไปเป็น 6 ปี นั้น ทำให้เด็กต้องเรียนต่อไปในโรงเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก 2 ปี นั้นหมายความว่าจำนวนนักเรียนที่จะต้องเรียนต่อไปในโรงเรียนก็จะต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน ดังนั้น จำนวนนักเรียนในความรับผิดชอบของเทศบาลแต่ละแห่งก็จะต้องเพิ่มขึ้นไปด้วย

การจัดการศึกษาโดยท้องถิ่นหรือเทศบาลจะต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของเทศบาลทุกแห่งนอกเหนือไปจากงานด้านอื่น ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ เพราะการศึกษาที่เทศบาลกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนั้นนั้นเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่จะต้องจัดบริการให้กับประชาชนในเขตความรับผิดชอบ โดยทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2483 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2505 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2509 เพื่อให้เยาวชนในความรับผิดชอบได้รับการศึกษาสูงขึ้นไปตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งเป็นไปตามหลักการพัฒนาบุคคลเพื่อให้กลายเป็นทรัพยากรอันมีคุณภาพของชาติ มีความสามารถในการประกอบอาชีพอย่างมั่นคง และสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นกำลังสำคัญยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ในการบริหารการศึกษานั้นมีงานหลายด้าน แต่งานวิชาการ เป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้การศึกษาของเยาวชนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษาหรือไม่ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาของเยาวชนได้รับความสำเร็จและมีคุณภาพก็ต้องขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงคุณภาพด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้น ๆ จึงมีความ

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กองแผนงาน, "แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค 2520"

จำเป็นที่จะต้องหาทางช่วยปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลให้ดีที่สุด เพราะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนั้นยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ จำนวนนักเรียนในความรับผิดชอบก็ต้องเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร ดังนั้น น่าจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลโดยละเอียด เพื่อจะได้นำข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ไปปรับปรุงงานวิชาการ เป็นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประชาชนอันเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการนั้นนับว่าเป็นงานสำคัญยิ่งของการบริหารโรงเรียน เพราะการดำเนินงานในทุก ๆ ด้านของโรงเรียนก็เพื่อให้การศึกษาอบรมเยาวชนของชาติให้เป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพต่อไป ฉะนั้นกิจกรรมใด ๆ อันเกี่ยวกับการดำเนินการและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีคุณภาพก็นับได้ว่าเป็นการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบการบริหารงานวิชาการและปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองของแต่ละจังหวัดในภาคใต้เท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล เท่านั้น

คำจำกัดความ

เนื่องจากคำบางคำซึ่งใช้ในการวิจัยครั้งนี้อาจมีความหมายแตกต่างไปจากคำที่ใช้กันโดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอให้ความหมายคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- ภาคใต้ หมายถึง จังหวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ตามหลักภูมิศาสตร์ ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง ระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง สตูล ยะลา ปัตตานี และ นราธิวาส
- โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาทุกระดับ
- โครงสร้างของระบบการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การแบ่งสายงาน การกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งที่เป็นไปตามกฎหมายและการแต่งตั้งภายในโดยครูใหญ่เพื่อสะดวกในการบริหารงานของโรงเรียน
- การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การเรียนการสอน หลักสูตร วิธีสอน แบบเรียน สื่อการเรียน หอสมุด การวัดผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น
- ผู้บริหารในโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล
- ผู้บริหารนอกโรงเรียน หมายถึง ปลัดเทศบาล หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเทศบาล
- นักวิชาการในโรงเรียน หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล
- นักวิชาการนอกโรงเรียน หมายถึง ศึกษานิเทศก์เทศบาล หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด

วุฒิสามัญ	หมายถึง วุฒิที่เรียนจบจากโรงเรียนสายสามัญได้แก่ ป.4 ป.7, ม.ศ.3, ม.ศ.5, ม.6, ม.8
วุฒิทางวิชาชีพ	หมายถึง วุฒิที่เรียนต่อจากระดับสายสามัญ ได้แก่ วุฒิท่างครู และวุฒิทางวิชาชีพอื่น ๆ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. จะทำให้ทราบถึงการวางรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล โดยเฉพาะในภาคใต้
2. จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล โดยสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขวิธีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ จากเอกสาร ระเบียบ กฎหมายและงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กลุ่มตัวอย่างประชากร
  - ก. เทศบาลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเทศบาลเมืองที่ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองของแต่ละจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง กระบี่ พังงา ภูเก็ต ตรัง สตูล ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส
  - ข. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหาร และฝ่ายนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ โดยทำการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) ฝ่ายผู้บริหาร ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย
- ก) ผู้บริหารในโรงเรียน ได้แก่ครูใหญ่ จำนวน 48 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ จำนวน 60 คน รวม 108 คน
- ข) ผู้บริหารนอกโรงเรียน ได้แก่ ปลัดเทศบาล จำนวน 14 คน หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเทศบาล จำนวน 14 คน รวม 28 คน
- 2) ฝ่ายนักวิชาการ ประกอบด้วย
- ก) นักวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ ครูผู้สอน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) : และใช้จำนวน 30 % ของจำนวนประชากรนักวิชาการในโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,016 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 305 คน
- ข) นักวิชาการนอกโรงเรียน ใช้จำนวนประชากรทั้งหมด ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์เทศบาล จำนวน 14 คน และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 14 คน รวม 28 คน รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 469 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ก. คำรา เอกสาร งานวิจัยอื่น ๆ และระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ
- ข. แบบสอบถามที่เข ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใกล้ชิด เป็นแบบเช็คทอป (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open - end)

4. การเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล

- ก. ข้อมูลส่วนที่แสดงสถานะของผู้ตอบแบบสอบถามจะเสนอเป็นตารางจำนวนและหาการยอด (Percent) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง
- ข. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ จะเสนอเป็นตารางวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percent)

มัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

ในการเสนอข้อมูลนั้นได้จัดลำดับชั้นของการเสนอข้อมูลไว้ ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย คำนิยมหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสาร ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

บทที่ 3 เสนอวิธีการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 รวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอเป็นรูปตารางประกอบการบรรยาย

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย